

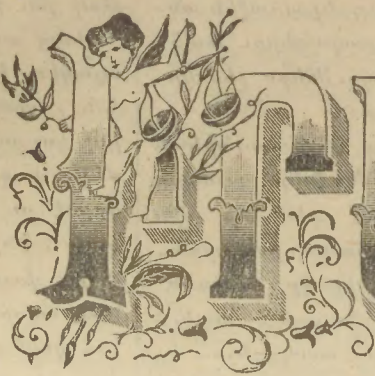
ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԱՐԻԱ
Տարեկան . . 12 Ձր.
Վեցամսեայ . . 6 "

ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ
Գրեւ թիւ միկ ծաւրով
Տարեկան . . 14 Ձր.
Վեցամսեայ . . 7 "

ԱՄԵՐԻԿԱ
Տարեկան 2,60 Տօլար
Վեցամսեայ 1,50 "
Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Երանոյցման տուր
20 Լանդիս

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԳՈՒ ԴՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍՏԵ

Rédaction du journal

„Iraounk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА

Գրոսթիւնք եւ
չեմ տրուիր

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԹԻ մեր գործակալներէ, բարեկամներէ ու բաժնետէրերէ որ հաճին գրեւրու, ծախուած լրագիրներու եւ բաժնեգրներու հաշիւները փոխով զրկել մեզ:

ՈՒՐ ԿԵՐԹԱՍ

Կեցի՛ր Հայկազ, մի՛, մի՛ միտք դառնիր քո եղբորը արդէն արեւոտ սիրտը. մի՛ խռովիր, տարամերժօրէն անոր հանդիսը. թո՛ղ տուր սը նա պահ մը դադար առնէ, ուշաբերուի: Կուսակցական նեղ հայեացքներով խելաճնոր, մի՛ լինիր անգիտակ ոճ-բազոր մը եւ որ աւելին է, եղբայրսպան մը: Արեւմտի ու մահաբոյր շարքերու մէջէն չէ՛ որ կը շողայ փրկուած թիւնը, այլ ընդհակառակն գործունէութեան այդ ձախող դրուածքներէ՝ աւելի կը ծառայէ փութացնել մեր կորուստը, պնդելով մեր ազգային գոյութեան չէնթին հիմունքը՝ որ պէտքը դառնալով թուրք սոսկալի եւ վերականգնուած անհատներն դառնայ:

Խնայե՛նք մեր արդէն կարծուածէն շատ աւելի վտիտ ոյժին, չի վատնենք զայն յուսպէ՛ս ի շահ եւ ի հաշիւ մեր «Նա»ին: Եթէ ունինք դեռ մի քիչ զօրութիւն եւ մի քիչ էլ ազգասիրական եռանդ, վերապահենք զայնս իսկապէս բարձր, եւ իրապէս նուիրական ձեռնարկի մը յաջողութեան՝ հայութեան սուրբ դատին իրազօրման: Մոռնանք վայրկի մը անուր անցեալը իւր բոլոր դարձուածքներով իրենց հանգրժան: անյիշատակ լինինք քողարկելով պահ մը դեռ երէկի սխալ-գործութիւնները իւրեանց մահաբոյ ծախքերուն մէջ: Վերապահելով մեզ միմիայն՝ իրաւունքը վերջիշխու մելք ընդ մերթ, եւ հրահանգուելու մահաւանդ ա՛յն զգալի պակասէն զօր՝ եղբայրսպան դառնիր իւր մահապիւժ աւերին մէջ անխնայ զարկու, դեռին տապալեց հայութեան չէ՛ն կենսատու եւ յեղափոխութեան է՛ն պիտանի դէմքերէն մի մասը: Յեղափոխութեան մահազգը չի խնայեց, համահաւասար թափով հնձելով բարեբարն ու բարեգործը, ազգասէնն եւ ազգատեսն:

Ձոհներն ու մարդասպանները ովքեր ալ լինին, բաւ է որ անոնք մարդկութեան եւ օրինաց առջեւ հասարակ ոճրագործներ նկատուելու վճիռը իւրացուցած են: Իսկ յայտ հայութեան՝ միանգամայն դաւաճաններ յորջորջուելու չափ անարդուած: Չիկայ անշուշտ մարդկային սլբո մը՝ եւ կամ մի խիղճ, որ գործուած դեռ թարմ

ոճրագործութեան չղթալացումը փառարանելու չափ սառնասիրտ եւ անըզգայ գոնուելով, ոմանց կողմանէ ընդգրկուած արդի հայասպան ուղղութեան ջառագով հանդիսանայ:

Ո՛չ ազգայ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊՕԼՍՈՅ Խառն ժողովոյ վերջին նիստին՝ որոշումներուն ցանկին մէջ կը կարգանք հետեւեալը .

«Պուլկարիոյ առաջն. ընտրութեան տեղեկագիրը եւ յարակից թուղթերը նկատողութեան առնուեցան եւ ժողովը տեսնելով որ ընտրութիւնը օրինական պայմաններու ներքեւ կատարուած է, եւ Տ. Ներսէս Եպ. Ասլանեան առաջնորդ ընտրուած է քուէից մեծամասնութեամբ, հաստատեց կատարուած ընտրութիւնը, եւ որովհետեւ յանձին Տ. Ներսէս Եպ. ի կատարուած այս ընտրութեամբ, Ռուսմանիոյ Պատր. փոխանորդութիւնը թափուր կը մնար, ժողովը այս պաշտօնին յարմար դատեց ընտրել Տ. Վահան Ծ. Վ. Յակոբեանը որուն մատուցած բարեւոյ ծառայութեան (?) ի վարձ եւ ի գնահատութիւն որոշուեցաւ եպիսկոպոսական վկայական տալ : »

ԱՍՏՐԻԱՆԻ Առաջնորդ Տ. Արիստակէս Արքեպ. Սեդրակեան Սաւարայէ վերադարձէն վերջը հրաժարական տուած է իր առաջնորդական պաշտօնէն : Յայտնի է թէ Տ. Արիստակէս Արքեպ. քաջ գիրք մը բռնեց կալուածներու գրաւման դէմ այս պատճառաւ Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարարը ստիպած է որ առաջնորդութենէն հրաժարի, սպառնալով հակառակ պարագային Սիւպերիա արտօրել :

—Նոյնպէս Օրէնդուրդ արտօրուող Երեւանի Առաջնորդ Պարզեանց Արքեպ. ի տեղ առաջնորդ նշանակուեցաւ Տ. Յովնանէս Եպ. :

Շիրակեան : Պարզեանց Արքեպիսկոպոս՝ որ կալուածներու խնդրոյն առթիւ Երեւանի հայ ժողովուրդին գլուխը անցած է Վրացիին դիմած եւ ռուս զօրքերու հետ ընդհարումներ ունեցած էր եւ յետոյ ներքին գործոց նախարարին հետ խիստ համարձակ կերպով վիճաբանութեան մը բռնուած էր, յանցաւոր նկատուելով անպայման ժամանակի համար Օրէնդուրդ արտօրուած է :

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ գործակառարին յայտարարութենէն Պատրիարքարանը հետեւեցուցեր է թէ՝ Ռուսմանիոյ հովուութեան ընտրուած եկեղեցական մը անկախօրէն այդ վիճակին պէտք է վերաբերի, հետեւաբար Պուլկարիոյ առաջնորդութեան կոչուող Տ. Ներսէս Եպիսկոպոս չլինար միեւնոյն ատեն Ռուսմանիոյ հովուութիւնը վարել : այս պատճառաւ Տ. Վահան Վ. Յակոբեան Ռուսմանիոյ Հայոց հովիւ որոշուած է :

Յակոբեան վարդապետ եթէ գլխէն անցած դէպքերէն խրատուելու ընդունակութիւն ունի, Պուլկարիոյ մանաւանդ Վառնայի մէջ լաւ դատ մը առաւ կարծ ժամանակամիջոցի մը մէջ, պէտք օգտուի այդ դատէն, եւ թողու կեղծաւորութիւնը ու չղջորդութիւնը, գիտնալով թէ արտասահմանի մէջ թրքական այդ վատ սովորութիւնները զգուանք կազդեն հայ հասարակութեան գրեթէ ամէն գասակարգին, եւ ինք այդ ընթացքով ոչ ոքի սիրելի չի կրնար ըլլալ, այլ միայն գործիք որոշ կամ տիրող խմբակներուն, որոնց պաշտօնական հանգամանքին Տ. Վահան վարդապետ պէտքէն աւելի կա-

րեւորութիւն կուտայ, այնպէս որ պահ մը կը քշուի ու կը տարուի անոնց հոսանքէն, կարծելով թէ ինքը անոնց հետ կը խաղայ լայց ընդհակառակը. եւ ահա ժողովուրդը կը զգուի իրմէ ու բարի տրամադրութեամբ իր շուրջը հաւաքողներն ալ կը լքանեն զինքը, ու անկումը մեծ կըլլայ : կը մտախնայ որ նոյն անկումին չարժանանայ Ռուսմանիոյ մէջ :

ԲԱՂԷՇԻ Առաջնորդը դրած է Պատրիարքարան կարգը կիներու նկատմամբ, որոնց այրերը բաւական ատենէ իվեր հեռացած են իրենց ընտանեկան յարկէն, եւ տնօրինութիւն խնդրած է կրօն. ժողովը հարկ դատեր է պահանջել նոյն առաջնորդէն ցուցակ մը թէ ո՞ւր կը գտնուին այդ մարդերը, ո՞րքան ատենէ ի վեր կը բացակային իրենց ընտանեկան յարկէն, որպէսզի այդ կերպով կարելի ըլլայ պահանջուած մանրամասնութիւնները իմանալ այդ անձերու գտնուած տեղերու հոգեւոր վարչութիւնէն :

ԱՍՏՐԱՆԻ ողբացեալ Միսո-Շահէն Սէֆէրեանի կենսագրական նօթերու ամփոփումը պարունակող գրքոյկ մը, տպուած Պօթընի Ձայն Հայրենեաց թերթի տպարանին մէջ : Հայ յեղափոխութեան մէկ քանի նշանաւոր անցքերուն հետ կապ ունեցող այս կենսագրութիւնը կարծէ որ ամէն հայ կարգայ, Գինն է 25 սէնդ : Ստանալու համար առայժմ պէտք է դիմել Ձայն Հայրենեացի խմ

ՀԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Սթանպօլտան վերին պեր թէկէկրաթին իշարը իւզրէ, միւ թէկէկրաթի ճամատ Մահմադ Բաշան իւշարը միւշարը Բրէնա Լուծա թուրք Սթանպօլտ կիտուպ տէր տէսթ օլընմը վէ օլընման իւ թիւթապա ճէվապէն քէնտի խու սուսի իշարին թէսվիյէսի ի չիւն կէլմիշ օլընմը պէյան իթ միշ :

— Կէչէն ճուսա էրթէսի կիւ նիւ Երուսաղիմ իծթիմա իտէն մէճլիսի վիւքէլա Մաքթիմիա իսլաւաթը իշարն էլիւթիւն թա լէպլէրինէ իգթիֆա վէրմէք իւզ րէ հիշ պեր նէթիճէ հասըլ իտէ մէմիշ տիր :

Պու խուսուստա Սուլթանըն թէրճիւմանը Գարաթօտօրի Բաշա Աստուրիա վէ Բուս էլիւթիւնին նէզտինէ կիտուպ կէօրիւշիւշ : Իսլաւաթ ճէսվէլինին գապուլ եախօտ րէտտի խուսուսը Սուլթան թէէսիւրաթլէ չու Բաւա զան ալընա գատար սիւրիւն տիւրտիկի հալտէ, Պալաթ նի հայէթինէ տէկին գաթի պեր նէթիճէ հասըլ օլմալաճաղը չիւքէսիւղ տիր :

— Մալիմաքլն պէյանը իւզ րէ, Մաքթիմիանըն իւշ վիւա յէթլէրինտէ իծրա օլընման պիւ թիւն իսլաւաթը պեր ճէսվէլէ Սուլթանա պիւթիւրմիշ օլաճաղ : Էվրօթա ճէրիտէլէրինէ Բա թանպօլտան պիւթիւրիւթիկի իւզ րէ, պեր գաշ ալ մուգատտէմ Պէրութտա զուհուր իտէն գարը չըգլըգ էսնաթընտա Մ. Ամբրիկա գօնսօլտը իւզէրինէ հիւճիւմ իթ միշ օլան վէ թէչիկ իտէն է խասըն չէտիտէն ճէզալանալա ընը Ամբրիկա էլիսի Պալը Ալի տէնիտտա իտէյօրէֆէզա օլ էսնա տէ Պէրութ վալիսի օլուպ վէ օ սէպէպտէն աղ օլընտըգտան սօնրա չիմտի Պուրսա վալիլիկինէ թալին օլընմը օլան Բէշիտ պէ յին մէմուրիլէթտէն գաթիէն աղընը թալէպ իթմիշ տիր :

Թիւրք հիւքիւմէթի առէթի գաթիմէսի իւզրէ մէմուլիքին խը րիսթիւն էհալիսինէ գարը խա պասէթլէրի սապիթ օլան զատ տար մէմուրլարընա միւքիւթաթ օլմաղ իշարն պեր թարաթտան աղ իթմիշկէ մէճպուր օլմաթըն տա էյի մէճմուրիլէթլէրէ թալին ի տէրպուկիպի տալի Բաշիտ պէյին Պուրսա վալիլիկինէ թալին օլըն մասը Մ. Ամբրիկա տէվլէթի պեր իսթիհա նէվիտէն թէ լազգը իտուպ, հէր հալտէ անըն գաթիէն աղընը իտտա իթ մէքտէ տիր :

— Սթանպօլ 9 նոյեմբեր
«Ստորադամ տիւն Աստուրիա էլ չիսինէ վէ պու կիւն Բուսիա էլ

չիսինէ կիթտի իսէտէ իսլաւաթ թալէպլէրինտէն օլմալը հիշ պեր էհէմիլիլէթի թէպլիլաթտա պու լընմաթը :

«Սուլթանըն նաւիճալընը պէհանէսի իլէ իքի էլիլէրին հուպուրը շահանէյէ չըգլմաղ թէր լիթլէրի թէէսիւր օլընտը, ֆա զաթ հէր հալտէ եաղըն կիւնտէ հուգուրա գապուլ օլընմաղլաշ, զիւրա Յրաննըղ էլիսի Մ. Գօնա թանը տիւն Սուլթան գապուլ իտէպիլտի :

«Իսլաւաթա նէզալէթ իթմէք իշարն իքի տէվլէթտէն թալին օլընմաղ րօլիթիգա մէմուր լարընը գօնսուրա մէհուրը սը ֆաթը իլէ թանըմաղ խուսուսըն տա Թիւրք հիւքիւմէթիլին թէք լիթի էլիլէրտէն գապուլ օլըն մասը :

«Երուսղ վէ Պալը Ալի մէհա ֆիտիտէ սէօլլէնտիկինէ կէօրէ, եարըն թէքրար մէճլիսի վիւ քէլա իսլաւաթ թալէպլէրի իլէ մէշուլ օլաճաղ վէ պու մէսէլէ հազգընտա սօն պեր գարար վէ վէրէճէք իմիշ Ծագաթ րէք էմիլիլէթ օլընմաղ, զիւրա եա լընը Ստորադամ վէ խարիճիէ նալընը տէվլէթլէրին թալէպ լէրինէ իքիթիֆա վէրմէք ֆիք րինտէ տիրէր, տիկէր նալըն լար վէ Երուսղ թալիլէրի տէվ լէթլէր գուլլէլէ ճէպրիէյէ միւ րաճալթ իտէնէ տէկին իսլաւա թա գարըն